

**PARLAMENTARNI ODBOR EVROPSKE UNIJE I CRNE GORE
ZA STABILIZACIJU I PRIDRUŽIVANJE**

Peti sastanak

28-29. novembar 2012. godine

Brisel

DEKLARACIJA i PREPORUKE

Parlamentarni odbor za stabilizaciju i pridruživanje Evropske unije i Crne Gore održao je peti sastanak 28. i 29. novembra 2012. godine u zgradi Evropskog parlamenta u Briselu, pod zajedničkim predšedavanjem g. Jelka Kacina, zamjenika predšedavajućeg delegaciji Evropskog parlamenta, i g. Ranka Krivokapića, predšednika Skupštine Crne Gore, predšedavajućeg delegaciji Skupštine Crne Gore.

Na sastanku su razmijenjena mišljenja sa:

- g. Duškom Markovićem, potpredsjednikom Vlade Crne Gore i ministrom pravde i ljudskih prava i g. Nebojšom Kaluđerovićem, ministrom vanjskih poslova i evropskih integracija;
- g. Andreasom D. Mavrojanisom, zamjenikom ministra za evropske poslove, Republika Kipar, u ime Predšedavanja Savjetom Evropske unije;
- gđom Aleksandrom Kas-Granjom, direktorkom Generalnog direktorata Evropske komisije za proširenje, Direktorat B (Hrvatska, Crna Gora, Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija, Turska, Island);

Odbor se bavio sljedećim temama:

- Trenutno stanje odnosa između Evropske unije i Crne Gore,
- Praćenje preporuka usvojenih na četvrtom sastanku POSP-a u Podgorici,
- Nadgledanje toka pregovora i drugi raspoloživi nadzorni mehanizmi Skupštine,
- Regionalna saradnja,
- Napredak ostvaren u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije,
- Ekonomska kretanja.

Parlamentarni odbor za stabilizaciju i pridruživanje u skladu sa članom 3 svog Poslovnika i članom 125 Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između EU i Crne Gore, uputio je sljedeću

Deklaraciju i preporuke Savjetu za stabilizaciju i pridruživanje i institucijama u Crnoj Gori i Evropskoj uniji:

1. Pozdravlja odluku Savjeta Evropske unije donijetu 26. juna 2012. godine da otvori pristupne pregovore sa Crnom Gorom 29. juna 2012. godine;
2. Ohrabruje crnogorske vlasti da nastave sa reformama na putu evroatlantskih integracija; naglašava značajnu ulogu koju zemlja ima kao izvor stabilnosti u regionu; ukazuje da, pored činjenice da su mnoge države EU istovremeno i članice NATO pakta, pripadnost tom vojnom savezu nije formalni uslov za punopravno članstvo Crne Gore u EU;
3. Ističe napredak koji je Crna Gora postigla, što je istaknuto i u Izvještaju Evropske komisije o napretku Crne Gore objavljenom 10. oktobra 2012. godine i pozdravlja ocjenu Evropske komisije da se politički kriterijumi kontinuirano u dovoljnoj mjeri ispunjavaju; smatra da bi nova poglavlja trebalo da budu otvorena u što skorijem roku, pod uslovom da proces reformi bude nastavljen i postignuti konkretni rezultati, naročito kada se radi o vladavini prava;
4. Pozdravlja mirno, slobodno i fer sprovođenje prijevremenih parlamentarnih izbora u skladu sa međunarodnim standardima; naglašava da je potrebno dalje poboljšavati sastavljanje biračkih spiskova, nadzor nad finansiranjem kampanje i razmatranje žalbi, sa ciljem da se dalje poveća povjerenje javnosti u izborni proces, kao i da se nastoji da se eliminišu svi vidovi zloupotreba, naročito državnih resursa u političke svrhe; poziva crnogorske vlasti da sprovedu relevantne preporuke ODIHR-a;
5. Ističe potrebu za kontinuiranim i inkluzivnim međuetničkim i međupartijskim dijalogom o građanskom karakteru države; poziva Vladu da učini sve kako bi se povećala društvena kohezija i unutrašnja integracija društva;
6. Pozdravlja naglasak koji Evropska unija stavlja na vladavinu prava i poziva Vladu Crne Gore da pristupi pregovaračkim poglavljima o pravosuđu i temeljnim pravima i pravdi, slobodi i bezbjednosti kao najvišim prioritetima;

7. Pozdravlja inicijativu Predsjednika Vujanovića za organizovanje sastanka između Predsjednika Srbije Nikolića i Predsjednice Kosova* Jahjage na samitu šefova država i vlada regiona;
8. Poziva Vladu Crne Gore da ojača saradnju sa organizacijama koje se bave zaštitom životne sredine i lokalnim zajednicama u promovisanju koherentne politike zaštite životne sredine i razvoju mehanizama sprovođenja i monitoringa, posebno kada su u pitanju upravljanje energijom, otpadom i vodom, biodiverzitetom i pitanjima obale i mora; naglašava da bi jača prkogranična saradnja vezano za pitanja životne sredine mogla takođe unaprijediti razvoj regionalne saradnje;
9. Naglašava potrebu obuhvatne reforme javnog sektora u cilju racionalizacije i modernizacije; saglasan je potrebno dalje unapređenje profesionalne, efektivne, na zaslugama zasnovane i nepristrasne javne uprave potrebni veći napori, uključujući unapređenje zakonodavnog okvira i sprovođenje nedavno usvojenog zakonodavstva, uz adekvatnu finansijsku podršku i verifikacione mehanizme; poziva Vladu da ojača institucionalne i administrativne kapacitete državnih institucija koje se bave ključnim oblastima *acquis-a*;
10. Pozdravlja uključivanje predstavnika civilnog društva u različite radne grupe koje se bave pristupnim pregovorima, međutim, poziva na jednaku mogućnost pristupa svim zainteresovanim organizacijama civilnog društva ovim radnim grupama na otvoren i nepristrasan način kako bi unaprijedili kvalitet samog procesa i u njega uključili sve relevantne činioce društva; naglašava odgovornost i Vlade Crne Gore i Skupštine Crne Gore da pravovremeno informišu građane i civilno društvo o kretanjima u procesu pregovaranja;
11. Poziva na potrebu jačanja zakonodavnog okvira za nezavisnost i odgovornost sudstva;
12. Pozdravlja dalje jačanje nadzorne uloge Skupštine, kroz usvajanje Zakona o parlamentarnoj istrazi, izmjena Poslovnika Skupštine i kroz formiranje Odbora za antikorupciju; poziva na dodatne izmjene Zakona o tajnosti podataka kako bi Odbor za antikorupciju efikasno djelovao; poziva na jačanje parlamentarnog nadzora nad sprovođenjem usvojenog zakonodavstva i rezolucija;

* Ovaj naziv ne preudicira stavove o statusu i u skladu je sa Rezolucijom Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1244 i mišljenjem Međunarodnog suda pravde o kosovskoj deklaraciji o nezavisnosti

13. Izražava žaljenje što korupcija ostaje rasprostranjena u Crnoj Gori, otuda poziva Vladu Crne Gore da ubrza primjenu mjera anti-korupcije, kako u organima i institucijama za sprovođenje zakona tako i u čitavom društvu, a posebno u pogledu uspostavljanja praćenja rezultata istraga i presuda u slučajevima korupcije na visokom nivou kao i u pogledu zapljene imovine stečene korupcijom; s tim u vezi, poziva na obuhvatne istrage slučajeva privatizacije koji su rezultirali stečajem ili veoma lošim poslovanjem kompanija;
14. Poziva Vladu Crne Gore da se usmjeri, u smislu prioriteta, na jačanje i primjenu zakonodavnog okvira i dalje osposobljavanje kapaciteta organa za sprovođenje propisa u borbi protiv organizovanog kriminala; ohrabruje Skupštinu CG da dodatno ojača nadzor nad organima i institucijama nadležnim za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala;
15. Pozdravlja napredak u zaštiti i uključivanju manjina i podstiče dalje unapređenje manjinskih prava i sloboda u skladu sa evropskim standardima i praksom; pored toga, poziva Vladu Crne Gore da preduzme dalje napore u borbi protiv svih vidova diskriminacije; takođe, osuđuje napade na pripadnike LGBT zajednice; naglašava odgovornost Vlade i svih političkih partija da proaktivnu stvaraju klimu tolerancije i uključivanja;
16. Izražava žaljenje što je samo mali napredak postignut u socijalnom uključivanju uopšte; primjećuje da je napredak bio spor u primjeni mjera utvrđenih u strateškim planovima usvojenim u oblasti smanjenja siromaštva; Roma, osoba sa invaliditetom i drugih socijalno isključenih lica zbog neodgovarajućih ljudskih i finansijskih resursa; izražava žaljenje što je mali napredak postignut u integrisanju rodnog aspekta u javnu politiku i ravnopravnom učešću žena;
17. Naglašava usvajanje Strategije za poboljšanje situacije populacije Roma, Aškalija i Egipćana i odgovarajućeg Akcionog plana kao pozitivne korake: ipak, preporučuje veće uključivanje Roma, Aškalija i Egipćana, posebno kroz primjenu relevantnih dokumenata iz ove oblasti, jer se ova populacija još suočava sa diskriminacijom, posebno u pogledu predstavljenosti Roma u javnim institucijama i kada je u pitanju njihov pristup ekonomskim i socijalnim pravima;
18. U ovom kontekstu, pozdravlja se potpisivanje sporazuma između Crne Gore i Bosne i Hercegovine o izručenju građana optuženih da su umiješani u organizovani kriminal, korupciju ili da su članovi kriminalnih organizacija, nakon što su slični sporazumi

prethodno već potpisani sa Srbijom i Bivšom Jugoslovenskom Republikom Makedonijom; ohrabruje dalju regionalnu saradnju u ovoj oblasti;

19. Poziva Vladu Crne Gore da se pozabavi rizicima i nesigurnostima koji se nastavljaju a proizilaze iz visokog oslanjanja na eksterno finansiranje, uprkos tome što je održana makroekonomska stabilnost; izražava zabrinutost ekonomskim paramentrima i ohrabruje Vladu da pokrene neophodne reforme u cilju poboljšanja i unapređenja ekonomskog ambijenta u zemlji;
20. Pozdravlja puno članstvo Crne Gore u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji od aprila 2012. godine, čime se dalje poboljšava investiciona klima u zemlji.